

Platser

, har föreliggande nummer sedan länge annonserats ha som tema. Det planerades i ett försök att bygga vidare på de tolkningar av företeelsen som många fenomenologiskt inriktade kulturgeografer, psykologer och sociologer arbetat med sedan decennier. Formuleringar som "sense of place", "platsidentitet" och "spirit of place" tjänade delvis som gemensamma nämnare och referenser i sammanhanget. Anknytningen till den sortens föreställningar om plats och platskänsla har dock med något undantag inte blivit så stark och tydlig här som vi först avsåg. Med hjälp av forskare inom området landskapsplanering diskuteras i stället med andra infallsvinklar desto mer betydelsen av våra i det närmaste obebyggda – men förvisso inte orörda – platser, nämligen parker och skogar. Den förskjutning av perspektivet mot hemmets roll och betydelse som studiet av platskänsla och platsförankring lätt kan få, vilket inte minst en doktorandkurs om "hemkänslans platser" på Byggnadsfunktionslära i Lund för ett par år sedan visade, förklarar något av bakgrunden till Tomas Wikströms längre artikel om hemmets modernisering. Likväl kvarstår naturligtvis många av de viktigaste problemen med användningen av de "platsbegrepp" som förekommer flitigt i så många olika försök att förstå en plats' karaktär och vår känsla för den, till exempel Norberg-Schulz' "genius loci", Tuans "topophilia" och Relphs "place-lessness" (platslöshet). Den topografiska dimension, som hos nämnda teoretiker ges en så framskjuten positiv roll för våra möjligheter till identifikation med platsen, får till exempel i de idag vanliga överglasade och inkapslade stadsmiljöerna en alldeles speciell innebörd, eftersom den bara tycks kunna beskrivas genom den topografiska relationens totala frånvaro eller högst indirekta förmedling (reklam, namngivelser, arkitektoniska metaforer mm). Då det för människorna som tar dessa miljöer i besittning (var dag, kanske) blir både förbryllande och fullständigt meningslöst att med till exempel Relphs ansatser karaktärisera dessa överglasade torg som "icke-platser" eller "platslösa platser", måste vi i stället söka andra språkliga och begreppsliga kategorier för att förstå platsernas funktion och mening. Se här bara ett exempel på allt vad utforskningen av platsförankringens psykologi, sociologi och arkitektur kan rymma och vad många säkerligen skall återkomma till – och i högsta grad är välkomna att återkomma till – här i tidskriften!

redaktionen

